

Tisdagen den 16 oktober

Kl. 15.00

---

*Val av utrikes-
nämnd m. m.*

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

§ 1 Val av utrikesnämnd m. m.

Företogs val av 9 ledamöter och 9 suppleanter i utrikesnämnden, 50 ledamöter i riksdagens krigsdelegation, 12 riksdagens revisorer och 12 suppleanter, 17 ledamöter och 17 suppleanter i riksdagens lönedelegeration, 8 ledamöter och 8 suppleanter i riksdagens förvaltningsstyrelse, ordförande och ersättare för denne samt 4 ledamöter och 4 suppleanter i riksdagens besvärsnämnd, 18 medlemmar och 18 suppleanter i Nordiska rådet samt 18 ledamöter vilka skulle få delta i bolagsstämmor med Statsföretag AB.

SVEN ANDERSSON (fp):

Herr talman! Valberedningen har berett de på dagens föredragningslista upptagna valen. I fall då val avser två eller flera personer har valberedningen enhälligt godkänt gemensamma listor, som upptar så många namn som valet avser. Även i övrigt har valberedningen enhälligt ställt sig bakom de förslag som framgår av en till ledamöterna utdelad promemoria.

I egenskap av ordförande i valberedningen ber jag att få överlämna de gemensamma listorna och protokollsutdrag beträffande övriga val.

Sedan de av Sven Andersson för dessa val avlämnade, gemensamma listorna upplästes av tredje vice talmannen och godkänkts av kammaren befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på resp. listor, valda:

Utrikesnämnden

(för riksdagens innevarande valperiod)

ledamöter

Allan Hernelius (m)
Olof Palme (s)
Torsten Bengtson (c)
Gertrud Sigurdsen (s)
Björn Molin (fp)
Ingvar Svanberg (s)
Bertil Lidgard (m)
Stig Alemyr (s)
Claes Elmstedt (c)

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

---

*Val av utrikes-
nämnd m. m.*

suppleanter

Per Petersson (m)
Mats Hellström (s)
Sture Korpås (c)
Sture Palm (s)
Georg Åberg (fp)
Carl Lidbom (s)
Ingrid Sundberg (m)
Birgitta Dahl (s)
Gunnel Jonäng (c)

Riksdagens krigsdelegation

(för riksdagens innevarande valperiod)

Bertil Lidgard (m)
Olof Palme (s)
andre vice talmannen Thorsten Larsson (c)
Gunnar Sträng (s)
Sven Andersson (fp)
Svante Lundkvist (s)
Tage Adolfsson (m)
Sven Aspling (s)
Ivan Svanström (c)
Erik Wärnberg (s)
Arne Andersson i Ljung (m)
Eric Holmqvist (s)
Einar Larsson (c)
Ingvar Carlsson (s)
tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp)
Lars Werner (vpk)
Anders Björck (m)
Lisa Mattson (s)
Kjell Mattsson (c)
Kjell-Olof Feldt (s)
Nils Carlshamre (m)
Stig Alemyr (s)
Claes Elmstedt (c)
Hilding Johansson (s)
Kersti Swartz (fp)
Ingvar Svanberg (s)
Allan Hernelius (m)
Gertrud Sigurdsen (s)
Karl-Eric Norrby (c)
Bertil Zachrisson (s)
Inger Lindquist (m)

Bengt Gustavsson (s)
Björn Molin (fp)
Carl-Henrik Hermansson (vpk)
Elvy Olsson (c)
Göran Karlsson (s)
förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)
Georg Andersson (s)
Per Petersson (m)
Anna-Greta Leijon (s)
Johan Olsson (c)
Per Bergman (s)
Linnea Hörlén (fp)
Thage Peterson (s)
Ingrid Sundberg (m)
Sten Andersson (s)
Ulla Ekelund (c)
Alf Wennerfors (m)
Hans Gustafsson (s)
Bertil Jonasson (c)

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

---

*Val av utrikes-
nämnd m. m.*

Riksdagens revisorer

(för riksdagens innevarande valperiod)

revisorer

förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)
Sture Palm (s)
Bertil Jonasson (c)
Hugo Bengtsson (s)
Georg Åberg (fp)
Gudrun Sundström (s)
Allan Åkerlind (m)
Hagar Normark (s)
Ivan Svanström (c)
Ralf Lindström (s)
Wiggo Komstedt (m)
John Johnsson (s)

suppleanter

Bo Lundgren (m)
Kjell Nilsson (s)
Maj Pehrsson (c)
Ingemar Konradsson (s)
Rolf Sellgren (fp)
Wivi-Anne Radesjö (s)
Birgitta Rydle (m)

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

---

*Val av utrikes-
nämnd m. m.*

Margit Sandéhn (s)
Rune Gustavsson (c)
Stig Alftin (s)
Joakim Ollén (m)
Bengt Silfverstrand (s)

Av revisorerna utsågs enligt valberedningens förslag till

ordförande

förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)

förste vice ordförande

Sture Palm (s)

andre vice ordförande

Bertil Jonasson (c)

Riksdagens löne delegation

(för riksdagens innevarande valperiod)

ledamöter

Alf Wennerfors (m)
Valter Kristenson (s)
Åke Polstam (c)
Helge Karlsson (s)
Marianne Wahlberg (fp)
Ivar Nordberg (s)
Hans Nyhage (m)
Bernt Nilsson (s)
Arne Fransson (c)
Lilly Hansson (s)
Per-Olof Strindberg (m)
Elvy Nilsson (s)
Bengt Kindbom (c)
Kjell Nilsson (s)
Bertil Dahlén (fp)
Tommy Franzén (vpk)
Tage Adolfsson (m)

suppleanter

Bo Siegbahn (m)
Kjell-Olof Feldt (s)
Anna Eliasson (c)
Sivert Andersson (s)
Margot Håkansson (fp)

Karl-Erik Häll (s)
Lars Ahlmark (m)
Olle Östrand (s)
Elis Andersson (c)
Rune Jonsson (s)
Sonja Rembo (m)
Birgitta Johansson (s)
Marianne Karlsson (c)
Nils-Olof Grönhagen (s)
Wilhelm Gustafsson (fp)
Karin Nordlander (vpk)
Sven Munke (m)

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

---

*Val av utrikes-
nämnd m. m.*

Riksdagens förvaltningsstyrelse

(för riksdagens innevarande valperiod)

ledamöter

Karl Leuchovius (m)
Oskar Lindkvist (s)
andre vice talmannen Thorsten Larsson (c)
Stig Olsson (s)
Sven Andersson (fp)
John Johnsson (s)
Alf Wennerfors (m)
Lilly Bergander (s)

suppleanter

Per Petersson (m)
Lennart Andersson (s)
Sven Eric Åkerfeldt (c)
Tyra Johansson (s)
Gabriel Romanus (fp)
Roland Brännström (s)
Gunnar Oskarson (m)
Ulla Johansson (s)

Riksdagens besvärsnämnd

(för riksdagens innevarande valperiod)

ordförande

presidenten i försäkringsöverdomstolen Leif Ekberg

ersättare för ordföranden

justitierådet Erik Nyman

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

---

*Val av utrikes-
nämnd m. m.*

ledamöter

Inger Lindquist (m)
Doris Håvik (s)
Martin Olsson (c)
Erik Johansson (s)

suppleanter

Joakim Ollén (m)
Margit Sandéhn (s)
Ingemar Hallenius (c)
Karl-Erik Svartberg (s)

(ordförande och ersättare för ordföranden utsedda enligt valberedningens förslag)

Nordiska rådet

(för tiden intill dess val nästa gång ägde rum)

medlemmar

Allan Hernelius (m)
Olof Palme (s)
Bertil Jonasson (c)
Sture Palm (s)
Rolf Sellgren (fp)
Paul Jansson (s)
Ingrid Sundberg (m)
Essen Lindahl (s)
Rune Gustavsson (c)
Doris Håvik (s)
Per Petersson (m)
Grethe Lundblad (s)
Gunnel Jonäng (c)
Svante Lundkvist (s)
Gabriel Romanus (fp)
Lars Werner (vpk)
Nils Carlshamre (m)
Lennart Andersson (s)

suppleanter

förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)
Thage Peterson (s)
Olle Eriksson (c)
Arne Gadd (s)
Elver Jonsson (fp)
Karl-Erik Häll (s)

Rolf Clarkson (m)
Bengt Wiklund (s)
Ulla Ekelund (c)
Tyra Johansson (s)
Margaretha af Ugglas (m)
Georg Andersson (s)
Gunnar Björk i Gävle (c)
Karin Flodström (s)
Kersti Swartz (fp)
Eivor Marklund (vpk)
Tage Adolfsson (m)
Nils Hjorth (s)

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

Kallelse till konstituerande sammanträden

Ledamöter vilka skulle få delta i bolagsstämmor med Statsföretag AB

Rolf Clarkson (m)
Hugo Bengtsson (s)
Kjell Mattsson (c)
Hans Gustafsson (s)
Sven Andersson (fp)
Lilly Hansson (s)
Tage Adolfsson (m)
Nils Erik Wååg (s)
Johan Olsson (c)
Rune Jonsson (s)
Sven Eric Lorentzon (m)
Anna-Greta Leijon (s)
Arne Fransson (c)
Birgitta Johansson (s)
Eva Winther (fp)
Sven Henricsson (vpk)
Lennart Blom (m)
Sivert Andersson (s)

§ 2 Kallelse till konstituerande sammanträden

TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag får meddela att konstituerande sammanträden med krigsdelegationen, lönedlegationen och riksdagens revisorer äger rum i anslutning till detta plenum.

Krigsdelegationen kallas att sammanträda kl. 15.45 i lilla partilokalen, lönedlegationen kl. 16.00 i näringsutskottets sessionssal och riksdagens revisorer kl. 17.00 i revisorernas sessionssal, Regeringsgatan 65, 7 tr.

§ 3 Justerades protokollet för den 8 innevarande månad.

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

Kallelse till konstituerande sammanträden

§ 4 Föredrogs och hänvisades
Proposition
1979/80:2 till konstitutionsutskottet

§ 5 Föredrogs och bifölls
Interpellationsframställningar 1979/80:10–19

§ 6 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Till riksdagens kammare

Härmed anhålles om ledighet från riksdagsuppdraget under tiden den 23 oktober–den 25 november 1979 för deltagande i Sveriges delegation vid FN:s 34:e generalförsamling.

Stockholm den 11 oktober 1979

Grethe Lundblad

Kammaren biföll denna ansökan.

Tredje vice talmannen anmälde att *Lars-Erik Lövdén* (s) under denna tid skulle tjänstgöra som ersättare för *Grethe Lundblad*.

§ 7 Anmäldes och bordlades

Motioner

1979/80:50 av *Anita Bråkenhielm* och *Ann-Cathrine Haglund*

1979/80:51 av *Lars Henrikson*

1979/80:52 av *Siri Häggmark m. fl.*

1979/80:53 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson m. fl.*

1979/80:54 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson m. fl.*

1979/80:55 av *Lena Öhrsvik*

1979/80:56 av *Lena Öhrsvik*

med anledning av propositionen 1979/80:1 om socialtjänsten

1979/80:57 av *Olle Aulin* och *Gunnar Oskarson*

1979/80:58 av *Anita Bråkenhielm*

1979/80:59 av *Gullan Lindblad* och *Margareta Gard*

1979/80:60 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson m. fl.*

1979/80:61 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson m. fl.*

1979/80:62 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson m. fl.*

med anledning av propositionen 1979/80:6 om socialstyrelsens uppgifter och organisation, m. m.

1979/80:63 av *Ulla Ekelund*

med anledning av propositionen 1979/80:9 om konsumentförsäkringslag, m. m.

1979/80:64 av *Ingrid Sundberg* och *Rune Rydén*

med anledning av propositionen 1979/80:10 om kontroll av hybrid-DNA-teknikens användning

§ 8 Anmälan av interpellationer

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

Anmäldes och bordlades följande interpellationer som ingivits till kammarkansliet

Anmälan av interpellationer

den 15 oktober

1979/80:20 av *Eva Hjelmsström* (vpk) till socialministern om kvalitetskraven på daghem och fritidshem:

Att barn har ett starkt behov av rörelse och aktiviteter men också av lugn och vila är självklarheter. Men dessa självklarheter har tyvärr inte slagit igenom i praktiken vid många barnstugor. Kvaliteten vid daghemmen och fritidshemmen är i dag skiftande vad gäller såväl personaltäthet och personalens utbildning som lekutrymmen, uteutrymmen och vilmöjligheter. Många kommuner tillämpar en omfattande överinskrivning av barn.

Särskilt vid de äldre barnstugorna i tätorterna är situationen just vad gäller ytan per barn ofta ytterligt otillräcklig. Enligt socialstyrelsens rekommendationer skall ytnormen per plats uppgå till 9–9,5 m² avdelningsyta. En avdelningsyta om 7 m² per plats har medgivits för tillfälligt anordnade lokaler och vid fastställande av platsantal för äldre anläggningar som saknar lekhall.

Denna yta per barn kan jämföras med vad exempelvis en riksdagsledamot har att tillgå, nämligen omkring 15 m², eller ett statsråd som kan ha upp till 50 m² yta att arbeta i. Socialdistrikt 5 i Stockholm, som omfattar delar av stadsdelen Södermalm, har för nästan hälften av sitt platsantal under 6 m² per barn. Många avdelningar har t. o. m. mindre än 5 m².

Vid ett nytt daghem skall en syskongrupp om 15 barn i åldrarna 3–7 år ha tillgång till bl. a. följande utrymmen: två allrum, ett vilrum, ett våtlektrum, en verkstad och ett rörelselektrum. Flera äldre daghem på Södermalm saknar samtliga dessa utrymmen med undantag av ett, ofta trångt, allrum där alltså 15 barn och personal skall samsas på omkring 50 m² eller utslaget per person 3 m². Möjligheter för barnen att "dra sig tillbaka" och vila saknas helt eller får lösas i form av provisorier. Bullernivåerna blir höga och stressen ökar.

Därtill kommer att utelekplats saknas eller också är mycket liten. Enligt socialstyrelsens rekommendationer skall utelekytan ligga på omkring 60 m² per barn. Södermalm är dessutom en stadsdel överkörd av bilar. För att komma till en park tvingas barnen passera gator som varje dygn trafikeras av 60 000–70 000 bilar. Det finns ingen anledning att tro att det är bara i denna Stockholmsstadsdel som förhållandena är så dåliga. Likartade brister finns säkert på många andra håll.

Den av den förra trepartiregeringen tillsatta normutredningen för vissa kvalitetsfrågor beträffande daghem och fritidshem har nyligen presenterat sitt förslag. I stället för att tillföra verksamhetsområdet fastare regler för styrning föreslås att bestämmelserna om minimiytor för barnen skall tas bort!

Jag vill därför fråga socialministern:

Vilka åtgärder avser socialministern att vidta för att kvaliteten vad gäller utrymmen för barn på daghem och fritidshem höjs så att barnen och personalen kan garanteras en bra miljö?

den 16 oktober

1979/80:21 av Bertil Zachrisson (s) till kommunikationsministern om genomförandet av riksdagens trafikpolitiska beslut:

Riksdagens trafikpolitiska beslut från i våras måste snabbt förverkligas. Beslutet innebar väsentliga korrigeringar av det förslag som lades fram av folkpartiregeringen. En rad nya initiativ togs på grundval av motioner i utskottsarbetet. Myndigheter och organisationer är i sitt arbete beroende av snara besked om hur det trafikpolitiska reformarbetet praktiskt skall läggas upp. Regeringsförklaringen ger tyvärr inga sådana besked.

Riksdagen vidgade den principiella synen på trafikpolitiken, begärde en mer målmedveten vägplanering och gav järnvägen en starkare ställning såväl i det regionala trafikarbetet som i den allmänna trafikförsörjningen för personer och gods. I motsats till regeringsförslaget beslöt riksdagen att kollektivtrafikutredningens förslag om stöd till kollektivtrafik skulle läggas fram, att en kollektivtrafikberedning skulle tillsättas och att ett utvecklingsbolag för kollektivtrafik skulle inrättas. Vidare skulle forskningen på trafikområdet genomgå en grundlig översyn.

Detta är endast några men väsentliga inslag i beslutet från i våras, som riksdagen med starkt eftertryck begärde ett snabbt förverkligande av.

Jag vill mot denna bakgrund fråga kommunikationsministern:

När och med vilka åtgärder avser regeringen att genomföra riksdagens trafikpolitiska beslut?

§ 9 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 16 oktober

1979/80:45 av Gunnar Biörck i Värmdö (m) till justitieministern om en kommentar till tidningsuppgifter om ökat antal knivmord:

Det har av pressen framgått att ett anmärkningsvärt stort antal knivmord på senare tid ägt rum i Sverige.

Har justitieministern tillfälle att – om detta intryck bekräftas – ge en redogörelse för vad som är känt om bakgrunden härtill, och föranleder erfarenheterna i så fall några kommentarer ur sociologisk eller kriminologisk synvinkel?

1979/80:46 av *Bertil Zachrisson* (s) till kommunikationsministern om trafikljusens signalväxlingsföljd:

Genom regeringsbeslut i december 1978 skedde en ändring av vägmärkesförrordningen, som innebär att trafikljusens signalväxlingsföljd ändras. Den nya förrordningen träder i kraft den 1 juli 1980. Under förberedelserna för att genomföra förändringen har det visat sig att kostnaderna för kommunerna blir mycket stora. Det har på goda grunder ifrågasatts om de stora kostnaderna i t. ex. Stockholm står i rimlig proportion till de begränsade fördelar förändringen kan tänkas ha.

Jag vill därför fråga kommunikationsministern:

Är regeringen villig att ompröva folkpartiregeringens beslut att ändra signalljusens växlingsföljd?

1979/80:47 av *Mårten Werner* (m) till kommunikationsministern om en fast förbindelse över Öresund:

När avser statsrådet att aktualisera frågan om en fast förbindelse över Öresund?

§ 10 Kammarén åtskildes kl. 15.17.

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert

Nr 12

Tisdagen den
16 oktober 1979

---

*Meddelande om
frågor*